

Shrnutí hlavních změn v daňových a souvisejících oblastech

Daň z příjmů právnických osob a účetnictví

Zvýšení daňové sazby

Sazba daně se zvýší z **19 % na 21 %**.

Omezení daňové uznatelnosti u vybraných nákladů

1. Zavádí se omezení daňové uznatelnosti výdajů při nákupu **osobních automobilů pro podnikatelské účely**. Odpisy z částky nad 2 mil. Kč nebudou daňově účinným nákladem.
2. U automobilů na elektrický pohon pořízených v období od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2028 bude možné uplatnit **mimořádné odpisy**. Půjde o jedinou položku nově pořízeného majetku, u které bude možné mimořádné odpisy uplatnit.
3. Ruší se daňová **uznatelnost tichého vína** jako daru do výše 500 Kč. Osvobození od spotřební daně zůstává zachováno.
4. Výdaje na **nepeněžní benefity poskytované zaměstnancům** budou na straně zaměstnavatele daňově uznatelné, pokud budou podléhat zdanění u zaměstnance (tedy nad hodnotu osvobozeného příjmu zaměstnance) a nárok na jejich poskytnutí bude vyplývat buď ze smlouvy, vnitřního předpisu nebo kolektivní smlouvy.
5. Výdaje na **stravování zaměstnanců** budou pro zaměstnavatele daňově uznatelné (současné limity pro daňovou uznatelnost se mění na limity pro osvobození na straně zaměstnance).
6. Ruší se odpočet na **úhradu zkoušek** ověřujících výsledky dalšího vzdělávání.

Oznamování příjmů plynoucích do zahraničí

Plátce bude mít oznamovací povinnost v případě příjmů nerezidentů – osvobozených od srážkové daně nebo nepodléhajících podle mezinárodní smlouvy zdanění v České republice – pouze u příjmů z titulu úroků, licenčních poplatků a dividend. U úrokových příjmů navíc nebude oznamovací povinnost, pokud nepřevýší 300 tis. Kč měsíčně. Pravidla pro oznamování příjmů podléhajících srážkové dani se nemění.

Funkční měna

Účetní jednotky budou mít možnost vést účetnictví v cizí měně (konkrétně v eurech, amerických dolarech nebo britských librách), pokud je pro ně cizí měna tzv. funkční měnou. Tou se rozumí primární měna ekonomického prostředí, ve kterém účetní jednotka působí.

Při výpočtu daně se bude vycházet z výsledku hospodaření v cizí měně. Položky uváděné v daňovém přiznání budou přepočteny na české koruny na základě kurzů ČNB (zpravidla kurzem ke konci zdaňovacího období). Limity dané zákonem o daních z příjmů budou také přepočteny na funkční měnu.

Daň bude možné zaplatit v korunách nebo v cizí měně. Nedoplatky nebo přeplatky z titulu kurzových rozdílů nebudou vznikat, resp. nevznikne nárok na jejich vrácení.

Možnost zdaňovat pouze realizované kurzové rozdíly

Poplatník bude mít možnost nerealizované kurzové rozdíly vyloučit ze základu daně ve zdaňovacím období, ve kterém vzniknou, a zdanit je až ve zdaňovacím období, ve kterém budou realizovány. O vstupu do tohoto režimu musí poplatník správce daně informovat a musí jej poté používat na všechny kurzové rozdíly, které mu vzniknou. Období, po které bude poplatník v tomto režimu, by nemělo být kratší než tři zdaňovací období, přičemž při vystoupení z režimu bude nutné dodanit všechny dříve nezdaněné kurzové rozdíly.

Zprávy o daních z příjmů a zprávy o udržitelnosti

Velké nadnárodní skupiny budou nově mít povinnost zveřejňovat zprávu o daních z příjmů, a to za zdaňovací období započatá **22. června 2024**. Vybrané skupiny musí navíc podávat i zprávu o udržitelnosti, a to za zdaňovací období započatá **1. ledna 2024**.

Daň z příjmů fyzických osob

Rozšíření progresse

Vyšší, **23% sazba daně** bude nově uplatněna již od 36násobku průměrné mzdy stanovené zákonem o nemocenském pojištění („průměrná mzda“). Pro rok 2024 to bude od částky **1 582 812 Kč** ročně (131 901 Kč měsíčně).

Změny v odvodech u dohod o provedení práce

Limit pro uplatnění srážkové daně u dohod o provedení práce a limit pro účast na pojistném na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění bude od 1. července 2024 stanoven ve výši **25 % průměrné mzdy** v případě dohod u jednoho zaměstnavatele (**10 500 Kč** v roce 2024). Při souběhu více dohod u několika zaměstnavatelů je limit pro účast na důchodovém pojištění **40 % průměrné mzdy** (**17 500 Kč** v roce 2024).

Změny v osvobození nepeněžních benefitů

7. Všechny doposud od daně osvobozené nepeněžní benefity, které zaměstnavatel zaměstnanci poskytne, budou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob za dané zdaňovací období na straně zaměstnance pouze do výše poloviny průměrné mzdy. V roce 2024 bude možné v úhrnu osvobodit tyto benefity do částky **21 983 Kč ročně**. Nový limit se uplatní až na plnění poskytnutá zaměstnavatelem po účinnosti novely.
8. Ruší se zvýhodnění u manažerských bytů.
9. Limit pro osvobození tzv. stravenkového paušálu se uplatní i na stravování poskytované nepeněžní formou.
10. Ruší se osvobození plnění poskytovaných z fondu kulturních a sociálních potřeb.

Zrušení některých odčitatelných položek a slev na dani

11. Ruší se sleva na studenta a tzv. školkovné. Sleva na manžela/manželku je nově omezena výhradně na manžela/manželku pečující o dítě pouze do 3 let věku.
12. Ruší se odpočet od základu daně na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání a odpočet příspěvku zaplaceného odborové organizaci.

Omezení osvobození při prodeji cenných papírů / podílů

Příjem z prodeje cenných papírů při splnění časového testu tří let u cenných papírů a pěti let u podílů ve společnostech bude s účinností **od 1. ledna 2025** osvobozen pouze do výše **40 mil. Kč** na poplatníka za zdaňovací období. Poplatníci budou moci uplatnit do nákladů poměrně nabývací cenu neosvobozených cenných papírů nebo podílů. Stanovují se speciální pravidla pro určení nabývací ceny cenných papírů a podílů nabytých před 31. prosincem 2024.

Limit pro osvobození ostatních příjmů

Zavádí se roční limit pro osvobození ostatních příjmů ve výši **50 tis. Kč na poplatníka**. Limit se uplatní pouze u stanovených druhů příjmů.

Snížení hodnoty nepeněžního příjmu u zaměstnaneckých vozidel

Zaměstnanci se při používání bezemisních vozidel pro soukromé i služební účely započítává do mzdy jako nepeněžní příjem částka ve výši **0,25 % z pořizovací ceny včetně DPH**.

Nemocenské pojištění

Znovu se zavádí nemocenské pojištění pro zaměstnance ve výši **0,6 % z vyměřovacího základu. Od ledna 2024** se tak celkové odvody na sociální pojištění u zaměstnance zvýší na **7,1 %** (místo 6,5 %).

Zaměstnanci pracující na základě dohody o provedení práce budou **od 1. července 2024** nově podléhat účasti na nemocenském pojistném, pokud jejich příjem ze všech dohod u jednoho zaměstnavatele překročí částku ve výši **25 % průměrné mzdy (10 500 Kč v roce 2024)** nebo ze všech dohod u vícero zaměstnavatelů částku **40 % průměrné mzdy (17 500 Kč v roce 2024)**. V případě dohod u vícero zaměstnavatelů část pojistného na sociální zabezpečení, které hradí zaměstnanec **ve výši 7,1 %**, však bude odvádět zaměstnanec sám za sebe. Povinnost odvodu zdravotního pojištění za zaměstnance je zatím stále na zaměstnavateli.

OSVČ

V letech 2024-2026 se zvýší minimální vyměřovací základ pojistného na sociální pojištění OSVČ z 25 % na **40 % průměrné mzdy, tj. o 5 procentních bodů ročně**. Zároveň budou OSVČ platit pojistné nejméně z **55 %** namísto současných 50 % základu daně.

Prodloužení daňových opatření ve vztahu k Ukrajině

Následující opatření se prodlužují i pro rok 2023 (fyzické osoby) a pro zdaňovací období skončená od 1. března 2022 do 29. února 2024 (právní osoby):

13. možnost odečíst hodnotu bezúplatných plnění až do 30 % základu daně (platí plošně) a
14. rozšíření okruhu odčitatelných darů o dary v souvislosti s Ukrajinou a Ukrajině nebo osobám tam usazeným.

Následující opatření se prodlužují i pro plnění poskytnutá v roce 2023:

15. osvobození příjmu zaměstnance formou poskytnutého ubytování,
16. osvobození bezúplatného příjmu za účelem podpory obranného úsilí Ukrajiny,
17. možnosti uplatnit jako daňový náklad hodnotu bezúplatného nepeněžitelného plnění, které není možné odečíst z důvodu nízkého základu daně.

Daň z přidané hodnoty

Snížené sazby daně se slučují do jedné **12% sazby**. Nově má tedy daň z přidané hodnoty pouze **dvě sazby ve výši 21 % a 12 %**. Dochází i k přesunu některého zboží a služeb mezi sazbami. Do základní sazby budou například přesunuty činnosti bez prokazatelného sociálního či zdravotního významu a činnosti přesunuté dříve z důvodu covidu. Jedná se například o kadeřnické služby, opravy obuvi, kožených výrobků a jízdních kol nebo opravy a úpravy oděvů. Noviny a časopisy budou podléhat 12% sazbě bez ohledu na to, jak často budou vycházet. U stravovacích služeb bude při účtování 12% DPH nutné vyjmout nápoje jiné než pitnou vodu a vybrané nápoje (např. mléko).

Jsou blíže specifikovány **zdravotnické a diagnostické prostředky**, které budou podléhat snížené sazbě DPH. Konkrétně byla vyjmuta podmínka jejich obvyklého určení pro výlučnou osobní potřebu nemocných nebo zdravotně postižených k léčení nemoci, zdravotního postižení nebo ke zmírnění jejich důsledků. Nově jsou mezi zboží podléhající snížené sazbě DPH zahrnuty také kontaktní čočky.

Omezení odpočtu DPH **u osobních automobilů na částku DPH 420 tis. Kč** (odpovídá pořizovací ceně 2 mil. Kč) se týká automobilů zahrnutých v dlouhodobém majetku.

Spotřební daně

Postupně se zvyšují sazby všech spotřebních daní. Zvýšení spotřební daně z lihu o +10 % v roce 2024 a o +5 % v každém roce 2025-2026. Pravidelné navyšování spotřební daně z cigaret, tabáku

na kouření, doutníků, cigarillos, zahřívaneho tabáku. Nová spotřební daň z nikotinových sáčků a náplní do e-cigaret.

Daň z hazardu

Zvyšuje se minimální daň za jeden herní automat na **13 400 Kč**. Zvýšení druhé sazby daně z hazardních her z 23 % na 30 %. Výnos daně z hazardních her je nově z 55 % příjmem státního rozpočtu.

Daň z nemovitých věcí

Navyšují se sazby daně, v průměru ve výši **1,8násobku aktuálních sazeb**. Navíc se jako nástroj proti znehodnocení daně v čase zavádí inflační koeficient (poprvé se uplatní v roce 2025). Další změny zahrnují například:

1. možnost obce zvolit **místní koeficient nově v rozmezí 0,5–5** pro všechny nemovité věci; výjimku představují vybrané zemědělské pozemky, trvalé travní porosty a nevyužitelné plochy, u kterých obec může zvolit **koeficient pouze v rozmezí 0,5–1,5**;
2. změny v předmětu daně a osvobození nebo
3. zrušení omezení vzniku zpevněné plochy užívané k podnikání, která mohla doposud vzniknout pouze na určitých druzích pozemků.

Kompletní znění zákona najdete ke stažení ve formátu [PDF](#) (1 MB).